

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Szkoły Podstawowej nr 15 w Rzeszowie

Podstawą stworzenia Szkolnego Programu Wychowawczego są następujące akty prawne:

- Ustawa o systemie oświaty
- Karta Nauczyciela
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla sześcioletnich szkół podstawowych
- Program polityki prorodzinnej państwa przyjęty 17. 11. 1998 r. przez Komitet Społeczny RM
- Konstytucja RP (art.48,53,70,73)
- Konkordat między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską
- Konwencja Praw Dziecka
- Europejska Karta Praw Człowieka
- Statut Szkoły

Spis treści

I.	Założenia podstawowe Programu Wychowawczego	4
II.	Cele wychowawcze szkoły	5
III.	Zadania szkoły w dziedzinie wychowania	8
IV.	Powinności wychowawcze nauczycieli i innych pracowników szkoły	9
V.	Powinności wychowawców klasowych	10
VI.	Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami	13
VII.	Harmonogram stałych uroczystości, imprez szkolnych.	14
VIII.	Zasady współpracy wychowawczej ze środowiskiem lokalnym	15
IX.	Cele wychowawcze Samorządu Uczniowskiego	16
X.	System motywacyjny w wychowaniu	17
XI.	Działania szkoły w przeciwstawianiu się zagrożeniom i patologiom	19
XII.	Metody realizacji programu	19
XIII.	Monitoring i ewaluacja	20

I. Założenia podstawowe Programu Wychowawczego

1. Społeczność szkolną szkoły stanowią:
  - uczniowie,
  - ich rodzice,
  - pracownicy szkoły: dyrekcja, nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi.
2. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej współpracują w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.
3. Nasza szkoła uznaje, że pierwsze i niezbywalne prawa wychowawcze do swoich dzieci mają rodzice, szkoła zaś spełnia funkcję doradczo-wspierającą.
4. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami – wychowują swoją osobowością i postawą.
5. Wychowanie ma charakter integralny (obejmuje wszystkie sfery osoby ucznia: fizyczną, psychiczną, duchową i społeczną), humanistyczny (stawia w centrum osobę ucznia) i indywidualny (tempo nauczania, dobór treści i metod uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne ucznia).
6. Szkoła wychowuje w chrześcijańskim systemie wartości z poszanowaniem innych wyznań uznających powszechnie przyjęte zasady etyczno – moralne.

II. Cele wychowawcze szkoły

Podstawowym założeniem systemu wychowawczego szkoły jest wszechstronny rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny wychowanka.

W działaniach wychowawczych zmierzamy do osiągnięcia następujących celów:

- do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia, uwzględniającego jego predyspozycje psychiczne, emocjonalne, intelektualne, środowisko rodzinne i kulturowe,
- do ukształtowania jego postawy społecznej i obywatelskiej w duchu poszanowania dla wartości uniwersalnych i narodowych oraz tradycji lokalnych.

- Uczyć:**
- odkrywania i utrwalania wartości osobistych oraz mocnych stron własnej osoby i korzystania z nich dla celów osobistych i w kontaktach społecznych,
  - nazywania, wyrażania, akceptowania i szanowania myśli, uczuć, przeżyć własnych i innych osób,
  - wyrażania opinii, potrzeb i preferencji, a także szacunku wobec praw innych ludzi,
  - odpowiedzialności za podjęte decyzje, wypowiedziane słowa, popełnione czyny,
  - konstruktywnego radzenia sobie z konfliktami, problemami i negatywnymi emocjami,
  - umiejętności podejmowania prawidłowych decyzji,
  - umiejętności obrony przed zagrożeniami osobowymi i zdrowotnymi,
  - kultury języka i zachowania,
  - umiejętności aktywnego słuchania innych.
- Uświadomić:**
- istnienie różnic między ludźmi w różnych sferach,
  - potrzebę tolerancji i godnego traktowania ludzi,
  - potrzebę dbania o zdrowie i rozwój fizyczny.
- Wypracować i utrzymać** dobre stosunki interpersonalne oparte na otwartości i przejrzystości, wzajemnej trosce i zależności, uwzględnianiu potrzeb, poszanowaniu odrębności.
- Kształtować:**
- postawy życzliwości, szacunku wobec siebie i innych ludzi,
  - cechy, zachowania i postawy skierowane do drugiej osoby i jej potrzeb,
  - pozytywny obraz siebie, samoakceptację i poczucie indywidualności,
  - umiejętność samooceny,
  - pożądane postawy moralne i etyczne.
- Odsłaniać** wartości chrześcijańskie i pomagać w ich urzeczywistnianiu.
- Stwarzać sytuacje wychowawcze:**
- wzmacniające zaufanie wychowanka do siebie i otaczającego środowiska,
  - umożliwiające aktywne doświadczanie przeżyć, kontaktów, decyzji i ich konsekwencji,
  - dające i umacniające poczucie zrozumienia i życzliwości oraz akceptacji jako osoby i członka grupy,
  - uczące i dające możliwość świadomego kierowania swoim postępowaniem, zachowaniem i rozwojem.
- Motywować do:**
- przestrzegania reguł i umów społecznych,
  - aktywnego i twórczego udziału w życiu społecznym (klasy, szkoły, rodziny, środowiska),
  - kultury kontaktów indywidualnych i społecznych,
  - rzetelnego wypełniania obowiązków,
  - zdobywania wiedzy i doskonalenia umiejętności oraz samokształcenia,
  - rozwijania zainteresowań,
  - poznawania i kultywowania dziedzictwa kulturowego oraz obowiązków patriotycznych,
  - dbania o zdrowie.

Cele szczegółowe

CELEM ROZWOJU INTELEKTUALNEGO JEST:

Kształtowanie u wychowanka:

- ciekawości poznawczej,
- umiejętności twórczego myślenia,
- samoakceptacji i umiejętności odkrywania własnych zalet i uzdolnień,
- samokrytycyzmu i wglądu we własne ograniczenia i słabości,
- umiejętności przyswajania wiedzy i samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- pozytywnego nastawienia do podejmowania wysiłku intelektualnego oraz postawy dociekliwości,
- umiejętności dzielenia się swoją wiedzą z innymi, nawyku rozwijania zainteresowań, zamiłowań i upodobań,
- umiejętności prowadzenia dyskusji, precyzyjnego formułowania problemów i argumentowania.

CELEM ROZWOJU EMOCJONALNO-MORALNEGO JEST:

Uwrażliwienie wychowanka na wartości: dobro, prawdę, uczciwość, odpowiedzialność, współczucie, wyrozumiałość, wierność, życzliwość, wdzięczność i poprzez nie kształtowanie:

- umiejętności myślenia wartościującego,
- odpowiedzialności za własne słowa i czyny,
- umiejętności oceny własnych reakcji, uczuć i stanów psychicznych,
- empatii,
- tolerancji i szacunku dla wartościowych form odmienności i indywidualności,
- umiejętności stawiania sobie celów i realizowania ich,
- umiejętności opanowania ekspresji własnych uczuć i emocji oraz rozumnego dostosowywania się do otoczenia,
- kultury języka i zachowania,
- umiejętności utrzymywania wartościowych i przyjaznych kontaktów z innymi ludźmi,
- kształtowanie własnej wrażliwości uczuciowej i moralnej.

CELEM WYCHOWANIA OBYWATELSKO-PATRIOTYCZNEGO JEST:

- przygotowanie wychowanków do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu demokratycznego społeczeństwa,
- kształtowanie postawy zaangażowania w życie społeczne,
- budzenie postaw patriotycznych oraz szacunku dla tradycji narodu, państwa, środowiska lokalnego i szkoły,
- kształtowanie szacunku dla hymnu państwowego, godła oraz głównych świąt narodowo-państwowych,
- poznanie historii i tradycji rodzinnego miasta i regionu,
- kształtowanie postawy proeuropejskiej,
- wdrażanie wychowanka do różnorodnych form działalności społecznej.

CELEM ROZWOJU FIZYCZNO-ZDROWOTNEGO JEST:

- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków higienicznych i zdrowotnych,
- doskonalenie odporności, hartu i sprawności fizycznej,
- wpajanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportowych.

CELE W ZAKRESIE EKOLOGII:

- uświadomienie wychowankom sensu i wagi ochrony środowiska naturalnego człowieka,
- wytworzenie nawyków szacunku dla wszelkich form otaczającej nas przyrody,
- rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska naturalnego i estetykę otoczenia,
- uświadomienie wychowankom przyczyn, mechanizmów i skutków powstawania niepożądanych i szkodliwych zmian w środowisku naturalnym,
- wytwarzanie w uczniach nawyków aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz ekologicznej odnowy zniszczonego lub zanieczyszczonego środowiska naturalnego.

CELE W ZAKRESIE WYCHOWANIA CZYTELNICZEGO I MEDIALNEGO:

- uczenie wychowanków samodzielnego poszukiwania potrzebnych im informacji i materiałów,
- nabywanie umiejętności krytycznego i selektywnego korzystania z szerokiej oferty medialnej,
- rozwijanie i utrwalanie zainteresowań i nawyków czytelniczych,
- kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w dobie globalizacji przekazu oraz kultury masowej.

CELE W ZAKRESIE WYCHOWANIA KOMUNIKACYJNEGO:

- wyposażenie uczniów w niezbędne wiadomości, których poznanie warunkuje zrozumienie zasad świadomego i bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym w charakterze pieszego, pasażera, rowerzysty,
- kształtowanie umiejętności obserwacji i oceny sytuacji na drodze oraz podejmowanie właściwej decyzji,
- wdrażanie do poszanowania miejsc użyteczności publicznej i urzędzeń związanych z transportem,
- kształtowanie postaw i nawyków zapewniających bezpieczeństwo i wygodę wszystkich użytkowników ruchu drogowego,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego w związku z rozwojem motoryzacji.

III. Zadania szkoły w dziedzinie wychowania

1. Stworzenie prawidłowego środowiska wychowawczego i przestrzeni do kontaktów osobowych ucznia z dorosłymi.
2. Przygotowanie do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości.
3. Przygotowanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
4. Poszukiwanie, odkrywanie i dążenie na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
5. Rozwijanie dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
6. Uświadomienie życiowej użyteczności poszczególnych przedmiotów nauczania oraz całej edukacji na danym etapie kształcenia i rozwoju.
7. Kształtowanie samodzielności w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym.
8. Uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego.
9. Kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.
10. Kształtowanie umiejętności współdziałania i współtworzenia społeczności szkolnej.
11. Udzielanie pomocy wszystkim podmiotom środowiska wychowawczego w przezwyciężaniu trudności w samodoskonaleniu oraz w kontaktach z innymi.
12. Stworzenie każdemu uczniowi – bez względu na cechy osobowe – przestrzeni do zaistnienia i poczucia własnej wartości.

IV. Powinności wychowawcze nauczycieli i innych pracowników szkoły

Nauczyciele przedmiotu

- Są wychowawcami.
- Realizują zadania w zakresie pracy edukacyjnej, umożliwiają zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do przekroczenia kolejnych etapów edukacyjnych.
- Wspomagają nauczycieli wychowawców w ich szczególnej roli, jaką jest troska o rozwój osobowy ucznia we wszystkich sferach jego osobowości.
- Rozwijają umiejętności rozwiązywania życiowych problemów.
- Współuczestniczą w tworzeniu zwyczajów i obyczajów klasowych, szkolnych.
- Obowiązkiem każdego nauczyciela jest każdorazowe reagowanie na dobro i zło.
- Kształtują postawy moralne i społeczne umożliwiające akceptację i funkcjonowanie wychowanków w szkole i środowisku pozaszkolnym.
- Uczą zasad współżycia w grupie, współdziałania oraz współodpowiedzialności za drugą osobę, szkołę i jej wyposażenie.
- Przygotowują uczniów do kulturalnego spędzania wolnego czasu.
- Udzielają uczniom pomocy pedagogicznej i psychologicznej lub umożliwiają im otrzymanie jej.
- Rozwijają zainteresowania i uzdolnienia kierunkowe uczniów.
- Indywidualizują podejście wobec uczniów, starają się dobrze poznać środowisko domowe ucznia oraz jego rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy.
- Zapewniają uczniom poszanowanie godności osobistej, wolności światopoglądowej i wyznaniowej, umożliwiają im podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, językowej i religijnej.
- Zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas prowadzonych zajęć edukacyjnych, wychowawczych, wycieczek.
- Współpracują z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców oraz innymi organizacjami i osobami w celu zapewnienia właściwego środowiska wychowawczego ucznia.
- Informują rodziców i prawnych opiekunów ucznia o jego osiągnięciach dydaktycznych, zachowaniu, deficytach rozwojowych, sukcesach i niepowodzeniach edukacyjnych.

Pedagog i psycholog szkolny

Swoimi kompetencjami i wiedzą wspiera wychowanków w samorozwoju, a wychowawców i rodziców w wychowaniu, czyniąc to poprzez:

- prowadzenie przy porozumieniu z wychowawcą lekcji wychowawczych;
- utrzymywanie indywidualnego kontaktu w sprawach wychowawczych z dyrekcją, wychowawcami, wychowankami bądź rodzicami;
- pełnienie dyżurów, których celem jest udzielanie porad wychowankom i rodzicom w wyznaczonym dniu i godzinie;
- prowadzenie indywidualnych zajęć z wychowankami i rodzicami potrzebującymi wsparcia;
- prowadzenie szkoleniowych rad pedagogicznych, dodatkowych szkoleń dla nauczycieli;
- współpraca z instytucjami wspierającymi działania wychowawcze, m.in. policją, sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Pracownicy obsługi szkoły

Pracownicy administracji i obsługi aktywnie współuczestniczą w procesie wychowawczym szkoły.

V. Powinności wychowawcy

- Otacza indywidualną opieką każdego wychowanka.
- Planuje i organizuje wspólnie z uczniami i ich rodzicami różne formy życia zespołowego rozwijające jednostki i integrujące zespół klasowy.
- Ustala w porozumieniu z rodzicami i uczniami treści i formy zajęć tematycznych przewidzianych do realizacji na godzinach wychowawczych, opracowuje tematykę godzin wychowawczych, dostosowując ją do planu działań wychowawczych.
- Jest zobowiązany do rozpoznania sytuacji wychowawczej uczniów i udzielenia niezbędnych informacji uczącym nauczycielom.
- Czuwa nad postępami w nauce i frekwencją ucznia,
- Organizuje różne formy pomocy dla uczniów.
- Czuwa nad wynikami pracy swoich wychowanków i reaguje w przypadku nierealizowania przez uczących nauczycieli zaleceń specjalistów.
- Prowadzi rozwiązywanie danego problemu konkretnego ucznia we współpracy z pedagogiem szkolnym i psychologiem z poradni.
- Współdziała z nauczycielami uczącymi w danej klasie w celu uzgodnienia i koordynacji działań wychowawczych wobec ogółu uczniów, a także tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka.
- Współpracuje ze specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów.
- Zapoznaje się z warunkami rodzinnymi i środowiskowymi wychowanków oraz podejmuje działania opiekuńcze i zapobiegawcze w przypadku niespełniania przez to środowisko swych funkcji.
- Współpracuje z osobami duchownymi i katechetami w zakresie kształtowania postaw moralnych, zasad i wartości chrześcijańskich u wychowanków.
- Czuwa nad przestrzeganiem w szkole postanowień prawa szkolnego w zakresie praw i obowiązków ucznia.
- W oparciu o Program Wychowawczy Szkoły i diagnozę potrzeb uczniów opracowuje plan pracy wychowawczej.
- Podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia właściwej atmosfery w klasie.
- Utrzymuje kontakty z rodzicami uczniów:
  - poznaje i ustala potrzeby opiekuńczo-wychowawcze ich dzieci,
  - okazuje pomoc w działaniach wychowawczych wobec dzieci i oczekuje od nich pomocy w swoich działaniach,
  - włącza rodziców w sprawy życia klasy i szkoły.
- Ma obowiązek corocznego zapoznawania rodziców podczas pierwszego spotkania o obowiązujących w szkole przepisach i wymogach (Statut, WSO, Program Wychowawczy),
- Uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy ujętych w planie wychowawczym.
- Kieruje klasowymi wycieczkami.
- W miarę potrzeb odwiedza wychowanka w jego miejscu zamieszkania, po uzyskaniu zgody rodziców ucznia.
- Organizuje klasowe zebrania rodziców oraz w razie potrzeby prowadzi z nimi rozmowy indywidualne.
- Pedagogizuje rodziców w zakresie problematyki wynikającej z potrzeb środowiska oraz aktualnych tendencji w wychowaniu.
- Prawidłowo i systematycznie prowadzi dokumentację klasową.

Wychowawca ma prawo korzystać w swej pracy z pomocy merytorycznej i metodycznej ze strony dyrekcji oraz placówek powołanych do pełnienia takich funkcji w formie:

- Uczestnictwa w posiedzeniach zespołu wychowawczego powołanego do rozwiązywania problemów wychowawczych oraz dyskusji nad nowościami w dziedzinie wychowania.
- Uczestnictwa w formach doskonalenia, np. w warsztatach, szkoleniach, konferencjach.
- Korzystania z literatury pedagogicznej oraz z prasy prenumerowanej przez szkołę.
- Zwrócenia się do rodziców o uzyskanie pomocy finansowej z przeznaczeniem na realizację podjętych zadań wychowawczych.
- Uzyskania pomocy pedagoga szkolnego i specjalistów zajmujących się problemami wychowania.

Realizacja odpowiedniej tematyki zajęć wychowawczych.

Propozycje zagadnień:

- **Klasa IV:** Dlaczego należy dbać o środowisko naturalne?
Producenci śmieci to także my.
Czym zajmuje się ekologia?
Zacznijmy od siebie – ekologia dla każdego.
Z wizytą w bibliotece szkolnej.
Moje miejsce w rodzinie.
Tradycje Bożego Narodzenia w moim domu.
W mojej rodzinie uczę się miłości.
Mój przyjaciel to człowiek, który ...
Organizujemy zespół klasowy.
Czy znasz swój region?
Dlaczego należy pamiętać o przodkach?
Co określamy pojęciem „higiena”?
Na czym polega kultura mojego zachowania?
Jak należy się odżywiać?
Mój pokój do pracy.
Czas wolny na co dzień i od święta.
Proszę, dziękuję, przepraszam ...
Moje hobby.
Na czym polega koleżeństwo.
Zawody ludzi pracujących dla dobra dzieci.
Koledzy niepełnosprawni.
- **Klasa V:** Badamy i oceniamy stan środowiska naturalnego.
Człowiek – władca czy opiekun Ziemi?
Zagrożenia cywilizacyjne i ich ujemne skutki dla zdrowia i życia.
Miłośnik przyrody na wycieczkach i na wakacjach.
Jak porozumieć się z innymi?
Czego słuchamy i co oglądamy najchętniej?
Czym czaruje nas telewizja?
Rodzina – praca i obowiązki jej członków.
W świątecznym nastroju.
Rodzinna fotografia.
Jak dogadać się z rodzicami?
Koleżeństwo a przyjaźń.
Recepta na zgraną klasę.
Jakim jestem uczniem?
Wybór samorządu klasowego; czym się kierować przy wyborze? zadania samorządu.
Czy znasz swoją szkołę?
Tradycje i kultura naszego regionu.
Spotkanie z ciekawym człowiekiem.
Patroni naszych ulic.
Higiena mojego ciała i umysłu.

Odżywianie a zdrowie człowieka. Czy wiesz, co jesz?
By nauka była przyjemnością.
Poznaj siebie i uwierz w siebie.
Zachowanie w szkole i poza nią – regulamin, normy grupowe.
Droga redakcyjna, mam problem ...
Muszę czy chcę się uczyć.
Jak pokonać trudności w nauce szkolnej?
W kulturalnym towarzystwie. Czy jestem kulturalny?
Różnimy się, ale jesteśmy do siebie podobni.
Pomoc w niebezpiecznych sytuacjach.
O tolerancji – na czym ona polega?
Przyczyny i skutki nałogów.
Jak odbywa się wkraczanie w nałóg?

- Klasa VI: Moje prawa i obowiązki w rodzinie.
Rodzinne sposoby wypoczynku i spędzania wolnego czasu.
Święta Bożego Narodzenia w mojej rodzinie.
Odpowiedzialność i szczęście rodzinne.
Przemiany zachodzące u dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania.
Zasady higieny w okresie dojrzewania.
Okres dorastania a bycie dorosłym.
Jesteśmy dobrym zespołem klasowym...?
Jesteśmy odpowiedzialni za nasze problemy w nauce i zachowaniu.
Odpowiedzialne pełnienie dyżurów na terenie szkoły i w klasie.
Zasady bezpiecznego pobytu w szkole i w domu.
Historia, tradycje i obyczaje w rodzinach uczniów.
Symbolika wielkanocnego koszyka.
Czy moje zachowanie stwarza zagrożenie dla innych?
Najczęściej popełniane błędy w odżywianiu się.
Prawidłowa postawa ciała podczas pracy i odpoczynku.
Konflikty i sposoby ich rozwiązywania.
Czy jestem agresywny?
Jak wejść do nowej grupy koleżeńskiej?
Kultura języka, stroju, zachowania.
Przyczyny i skutki nałogów.
Gdzie i jak można zetknąć się z narkotykiem?
Jak narkotyki wpływają na nasze zdrowie?

VII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

W pracy wychowawczej nauczycieli ważnym i pożądanym elementem jest uczestniczenie rodziców w życiu szkoły. Podstawą współpracy rodziców i szkoły jest partnerstwo, oparte na wzajemnym poszanowaniu praw i obowiązków.

Wychowanie jest tym skuteczniejsze, im mocniej opiera się na współdziałaniu nauczycieli i rodziców w odniesieniu do wszystkich uczniów.

Rodzice mają prawo wyboru takiej drogi edukacji i wychowania dla swoich dzieci, która jest najbliższa ich przekonaniom i wartościom uważanym za najważniejsze dla ich rozwoju.

Podstawowe zasady współpracy rodziców z nauczycielami:

- wzajemne zaufanie i życzliwość,
- pozytywna motywacja,
- partnerstwo,
- jedność oddziaływania,
- aktywność i systematyczność.

Zadania rodziców:

- Rodzice świadomie współpracują ze szkołą zgodnie z jej założeniami wychowawczymi.
- Rodzice uczestniczą w zebraniach rodziców, dniach otwartych, prelekcjach poświęconych zagadnieniom wychowawczym.
- Rodzice utrzymują stały kontakt z wychowawcą klasy w celu lepszego poznania ucznia zarówno w środowisku szkolnym, jak i domowym.
- Rodzice dbają o odpowiedni strój i wygląd dziecka.
- Rodzice ponoszą odpowiedzialność finansową za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez dzieci.

VIII. Harmonogram stałych uroczystości, imprez szkolnych

Inauguracja roku szkolnego

Ślubowanie klas pierwszych

Dzień Edukacji Narodowej

Narodowe Święto Niepodległości

andrzejki, mikołajki

Boże Narodzenie

Dzień Babci i Dziadka

Zabawa karnawałowa

Dzień Wiosny

Dzień Ziemi

Wielkanoc

Święto Konstytucji 3 maja

Dzień Matki i Ojca

Dzień Dziecka

Pożegnanie absolwentów

Zakończenie roku szkolnego

IX. Zasady współpracy wychowawczej ze środowiskiem lokalnym

Środowisko odgrywa ważną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami:

Lokalne władze:

- zapraszanie przedstawicieli władz na uroczystości szkolne,
- zapoznavanie uczniów z pracą urzędów.

Sąd, policja:

- współpraca z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi,
- współpraca z dzielnicowym i specjalistą do spraw nieletnich,
- współpraca z Powiatową Komendą Policji
- udział w zajęciach tematycznych prowadzonych przez policję.

Placówki kulturalne i oświatowe:

- współpraca z lokalnymi mediami,
- współpraca z Osiedlowym Domem Kultury,
- uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych, lekcjach bibliotecznych, koncertach,
- wyjścia do kina,
- udział w konkursach organizowanych przez te placówki,
- współpraca z klubami sportowymi działającymi na terenie miasta

Placówki oświatowo – opiekuńcze:

- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w celu pomocy uczniom z trudnościami dydaktyczno – emocjonalnymi,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Caritas i innymi organizacjami charytatywnymi w celu udzielenia pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

X. Cele wychowawcze Samorządu Uczniowskiego

Samorząd Uczniowski tworzą wszyscy uczniowie szkoły. Zadania SU to:

- uczestniczenie w realizacji zadań szkoły, w szczególności w zakresie procesu dydaktyczno-wychowawczego uczniów,
- reprezentowanie społeczności uczniowskiej w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- inspirowanie i koordynacja działalności uczniowskiej.

W swojej pracy SU dąży do:

- rozwijania umiejętności praktycznego zastosowania zasad i procedur demokratycznych,
- pogłębiania poczucia więzi ze wspólnotą środowiskową, lokalną i obywatelską,
- kształtowania poczucia odpowiedzialności za siebie i innych,
- budowania poczucia własnej wartości i przydatności indywidualnego i grupowego działania na rzecz dobra wspólnego,
- tworzenia warunków do aktywnego udziału młodzieży w rozwiązywaniu problemów szkoły i własnego środowiska rówieśniczego,
- zachęcania do inicjatywy i przedsiębiorczości w kreowaniu życia szkolnego,
- rozwijania aktywności i umiejętności współdziałania w zespole,
- przygotowania do odpowiedzialnego i skutecznego uczestnictwa w życiu publicznym,
- kształtowania postawy krytycyzmu, otwartości, wyrozumiałości i tolerancji wobec odmiennych poglądów i postaw,
- rozbudzania zainteresowań ważnymi wydarzeniami społecznymi, politycznymi i gospodarczymi.

XI. System motywacyjny w wychowaniu

I. Wspieranie zachowań pozytywnych.

- 1) Nagradzane zachowania i aktywność:
  - a) zauważalny postęp w pracy nad sobą,
  - b) szczególna aktywność na rzecz klasy, szkoły, środowiska,
  - c) wzorowa postawa etycznie – moralnie np.
    - prawdomówność,
    - dzielność i odwaga w przeciwstawianiu się złu,
    - bezinteresowna pomoc,
    - tolerancja i szacunek wobec innych,
    - poszanowanie symboli narodowych,
  - d) udział i sukcesy w olimpiadach, konkursach, zawodach,
    - przestrzeganie zasad właściwego zachowania,
    - celujące i bardzo dobre wyniki w nauce.
- 2) Stosowane nagrody i wyróżnienia:
  - a) pochwała ustna,
  - b) zapis w zeszycie uwag (dzienniczku ucznia),
  - c) pochwała dyrektora szkoły wobec społeczności uczniowskiej,
  - d) świadectwo z wyróżnieniem,
  - e) list gratulacyjny dla rodziców,
  - g) nagrody materialne (rzeczowe, inne).
- 3) Na wniosek wychowawcy klasy, zespołu wychowawczego, organizacji uczniowskiej lub innych instytucji nagrody przyznają: dyrektor szkoły, rada rodziców, samorząd szkolny.

II. Eliminowanie zachowań niewłaściwych.

- 1) Zachowania niewłaściwe:
  - a) notoryczne zaniedbywanie obowiązków uczniowskich,
  - b) wandalizm,
  - c) kłamstwa i oszustwa,
  - d) kradzieże,
  - e) palenie tytoniu i picie alkoholu,
  - f) agresja i przemoc,
  - g) naruszanie godności innych.
- 2) Działania uświadamiające:
  - a) rozmowa nauczyciela lub wychowawcy z uczniem,
  - b) rozmowa wychowawcy/pedagoga z rodzicami ucznia,
  - c) spisanie kontraktu, obserwacja wywiązywania się ucznia z podjętych postanowień,
  - d) spowodowanie zadośćuczynienia lub naprawienie wyrządzonej szkody.
- 3) Zastosowanie środka zaradczego:
  - a) upomnienie ustne,
  - b) upomnienie pisemne,
  - c) nałożenie na określony czas dodatkowych obowiązków wykonywanych na rzecz klasy, szkoły (np. dyżur w bibliotece szkolnej, w stołówce szkolnej, na korytarzu),
  - d) pisemna informacja o nagannym zachowaniu ucznia skierowana do rodziców,
  - e) odebranie funkcji pełnionych w klasie, szkole,
  - f) udzielenie pisemnej nagany zapisanej w dokumentach szkolnych,
  - g) przeniesienie ucznia do równoległej klasy,
- 4) Do zastosowania środków zaradczych upoważnieni są:
  - a) społeczność klasowa, uczniowska,

- b) wychowawca,
- c) nauczyciele zajęć edukacyjnych,
- d) pedagog,
- e) dyrektor.

5) W szczególnych przypadkach dyrektor szkoły może zawiesić zastosowanie środka zaradczego na czas próbny nie dłuższy niż 3 miesiące, jeśli uczeń uzyska poręczenie samorządu uczniowskiego, wychowawcy klasy, rady rodziców lub rady pedagogicznej.

6) Wnioskodawca w imieniu szkoły ma obowiązek informowania rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zastosowaniu wobec niego środka zaradczego.

7) Uczeń ma prawo odwołania się od zastosowanego wobec niego środka zaradczego w przypadku, gdy uzna, że jest ona niewspółmierna do winy lub gdy znajdą się okoliczności świadczące na korzyść ucznia.

8) Odwołanie rozpatruje dyrektor szkoły/wicedyrektor i powiadamia ucznia, jego rodziców/opiekunów o decyzji w tej sprawie w terminie 14 dni od złożenia odwołania. Decyzja dyrektora/wicedyrektora w sprawie odwołania ucznia jest ostateczna.

XII. Działania szkoły w przeciwstawianiu się złu, zagrożeniom i patologiom

W szkole obowiązuje:

- 1) *Regulamin postępowania wobec negatywnych zachowań uczniów* określający:
  - a) procedury postępowania w przypadku agresji i dewastacji mienia,
  - b) procedury postępowania w sprawie nieusprawiedliwionej nieobecności uczniów,
  - c) procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających .
- 2) *Procedury interwencji kryzysowej.*

Wychowawcy klas ściśle współpracują z rodzicami, pedagogiem szkolnym, dzielnicowym, dyrekcją, poradnią w celu przeciwstawiania się złu i patologiom.

XIII. Metody realizacji programu

1. Metody informacyjne:

- pogadanka,
- spotkania ze specjalistami,
- wycieczki tematyczne,
- praca w oparciu o teksty,
- prezentacje teatralne.

2. Metody edukacyjne:

- realizacja znanych programów z zakresu profilaktyki,
- burza mózgów, dyskusja,
- drama,
- symulacje rozmaitych sytuacji życiowych,
- techniki uzupełniania zdań, rysunki,
- gry, zabawy dydaktyczne,
- uroczystości,
- projekty.

3. Metody działań alternatywnych:

- koła zainteresowań,
- wycieczki i imprezy szkolne i klasowe,
- zajęcia i zawody sportowe.

4. Metody interwencyjne:

- interwencje w środowisku rodzinnym ucznia,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczna,
- terapia specjalistyczna indywidualna prowadzona przez specjalistę.

XIV. Monitoring i ewaluacja

Program Wychowawczy nie jest dokumentem zamkniętym. Może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu i cyklicznej ewaluacji. Badania ewaluacyjne przeprowadza Zespół Wychowawczy według przyjętego harmonogramu i z zastosowaniem opracowanych kryteriów i narzędzi, gwarantujących miarodajność i wiarygodność wyników.

Kryteria ewaluacji Programu Wychowawczego:

1. **Celowość.**
Czy cele wychowania zostały dobrane trafnie z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum?
2. **Komunikatywność.**
Czy Program ma przejrzystą strukturę?
Czy w sposób zrozumiały dla uczniów i rodziców formułuje cele, zadania i formy wychowania szkolnego?
3. **Realność.**
Czy jest możliwy do realizacji w warunkach szkoły?
4. **Aktywizacja.**
Czy Program pobudza do działania wszystkich członków społeczności szkolnej?
5. **Jawność.**
Czy rodzice i uczniowie znają zawarte w Programie cele i świadomie uczestniczą w ich realizacji?
6. **Efektywność.**
Czy da się zaobserwować pozytywne efekty oddziaływań Programu?
7. **Spójność.**
Czy cele i zadania Programu Wychowawczego są spójne z celami i zadaniami zawartymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego i Statutu szkoły?
Czy wszystkie dokumenty szkolne współbrzmiają w założeniach i klimacie z przyjętą w Programie koncepcją wychowawczą?
Czy plany pracy wychowawców klasowych korelują z Programem Wychowawczym?

Narzędzia ewaluacji Programu Wychowawczego:

- kwestionariusze do analizy dokumentacji szkolnej,
- kwestionariusze ankiet i wywiadów,
- arkusze obserwacyjne.

Program Wychowawczy pozytywnie zaopiniowała Rada Pedagogiczna w dn. **14. 09. 2010 r.**

Rada Rodziców w dn. 30 września 2010 r. podjęła uchwałę o przyjęciu Programu Wychowawczego do realizacji w SP nr 15 w roku szkolnym 2010/11.